

Η ΠΡΟΤΑΣΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ (ΠΕΔ) ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ (ΑΜ-Θ)
ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ
ΘΡΑΚΗΣ

Α. Η συγκυρία και ο ρόλος της Διακομματικής Επιτροπής για την ανάπτυξη της Θράκης (ΔΕΑΘ)

Η σύσταση της Διακομματικής Επιτροπής για την ανάπτυξη της Θράκης πραγματοποιείται σε μία κρίσιμη συγκυρία.

Στα χρόνια προβλήματα της Θράκης και γενικότερα της Περιφέρειας ΑΜ-Θ, η οποία ως ακριτική και παραμεθόριος περιοχή συνεχίζει να υστερεί διαχρονικά σε κρίσιμους αναπτυξιακούς δείκτες (ΑΕΠ, απασχόληση, δημογραφικό, αναλφαβητισμός κ.λπ.) αλλά και να παρουσιάζει δομικά προβλήματα όπως οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες, συγκρούσεις χρήσεων γης κ.λπ, προστέθηκαν οι επιπτώσεις από δύο διαδοχικές κρίσεις, της οικονομικής (2008) και της υγειονομικής (COVID 19).

Ταυτόχρονα η κοινωνία της Περιφέρειας και ιδιαίτερα της Θράκης δέχεται τις επιπτώσεις λόγω του Μεταναστευτικού ζητήματος και της εξέλιξης των σχέσεων με την γείτονα χώρα.

Οι δραματικές επιπτώσεις της ύφεσης και το αποτύπωμά της στο παραγωγικό πρότυπο με άμεση συνέπεια τη φτωχοποίηση και μετανάστευση δεν είναι γνωστές σε βάθος. Οι όποιες προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων θα πρέπει να έχουν την πρόβλεψη για ευέλικτη και συνεχή αναπροσαρμογή τους.

Τέλος η συγκυρία χαρακτηρίζεται και από την ύπαρξη για την επόμενη επταετία χρηματοδοτικών εργαλείων περίπου 70 δις για τη χώρα προς αξιοποίηση.

Όσον αφορά στο ρόλο της Διακομματικής Επιτροπής λήφθηκαν υπόψη δηλώσεις της Προέδρου και εκπροσώπων κομμάτων της Επιτροπής, αναφορικά με ότι, η Επιτροπή:

- Θα συγκεντρώνει, αξιολογεί, ιεραρχεί και θα προτείνει πολιτικές.

- Θα διαμορφώσει ένα πλαίσιο ρεαλιστικών προτάσεων, πιθανώς με την μορφή ενός Αναπτυξιακού προγράμματος ή Σχεδίου για τη Θράκη που θα αποτελεί επίσης οδηγό των αναπτυξιακών εργασιών της Θράκης.

Επίσης, η δημιουργία και η λειτουργία δύο ομάδων εργασίας όπως:

- Αναπτυξιακών θεμάτων (Υποδομές, περιβάλλον, ενέργεια, κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας, τεχνολογική και ψηφιακή ανάπτυξη κ.λπ.)
- Θεσμικών και Διασυνοριακών θεμάτων (εργασιακά, περιβαλλοντική ασφάλεια, παιδεία, εκπαίδευση, πολιτισμός, κοινωνική οργάνωση, υγεία, μεταναστευτικό, πολιτισμικό, σύνορα κ.λπ.)

προδιέγραψε κατά κάποιο τρόπο το ειδικότερο πεδίο δραστηριοποίησής της.

B. Η μεθοδολογία για τη διαμόρφωση της πρότασης από την ΠΕΔ ΑΜ-Θ / Ο ρόλος των Δήμων

Η Πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση μέσω του συλλογικού της οργάνου δηλ. της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Ανατ. Μακεδονίας-Θράκης (ΠΕΔ ΑΜ-Θ), αποφάσισε να συμμετέχει στη διαβούλευση και σε συνεργασία με τα μέλη της να υποβάλλει την πρότασή της στην Διακομματική.

Η μεθοδολογία για τη διαμόρφωση της πρότασης της ΠΕΔ με βάση και όσα παραπάνω αναφέρθηκαν λαμβάνει υπόψη και τα παρακάτω:

- Την τοποκεντρική προσέγγιση με ενισχυμένο τρόπο. Η προσπάθεια διαμόρφωσης ολοκληρωμένων κατά το δυνατόν στρατηγικών ανάπτυξης αλλά και εξειδικευμένων δράσεων, βασίζεται σε χωρικά στοιχεία σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με την αξιοποίηση του υπάρχοντος Χωροταξικού σχεδιασμού.
- Το τοπικό επίπεδο στο οποίο δραστηριοποιείται η Πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση συνδέεται άμεσα με το Περιφερειακό και Εθνικό, ειδικότερα όταν με την συλλογική έκφραση των Δήμων μέσω της ΠΕΔ οι προτάσεις αποκτούν και τη διάσταση που υπερβαίνει το τοπικό επίπεδο. Είναι επίσης αυτό το επίπεδο που λειτουργεί καταλυτικά στην υπέρβαση των αναπτυξιακών ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, μέσω της συγκρότησης βιώσιμων αναπτυξιακών ενοτήτων.
- Η πρόταση εστιάζει σε όλα τα ζητήματα και αιτίες που συντελούν στη διαμόρφωση της σημερινής πραγματικότητας, την οποία βιώνουν πρώτιστα οι συμπολίτες μας.
- Οι προτάσεις μας αναδεικνύουν κατά προτεραιότητα μείζονες παρεμβάσεις (Σιδηροδρομικοί άξονες, θαλάσσιοι άξονες, δίκτυα Φυσικού Αερίου, νέοι υποδοχείς επιχειρηματικότητας κ.λπ) που συντελούν στην αναπτυξιακή ολοκλήρωση της Περιφέρειας ως συνόλου, προάγουν την περιφερειακή συνείδηση και συνδέονται αναπόσπαστα με την ανάπτυξη της Θράκης.

- Η προσέγγιση δεν γίνεται με μεμονωμένες προτάσεις ασύνδετες μεταξύ τους. Είναι απόρροια προγραμματικής σκέψης και διαλόγου με τα μέλη της ΠΕΔ. Στην κατεύθυνση αυτή αξιοποιούνται οι μέχρι τώρα προτάσεις που διαχρονικά έχει αναπτύξει η ΠΕΔ, λαμβάνοντας όμως υπόψη τις εξελίξεις. Οι προτάσεις αυτές διαμορφώθηκαν με την συμμετοχή όλων των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αφορούν:
 - Στις Αναπτυξιακές προτεραιότητες στην ΑΜ-Θ ενόψει του Αναπτυξιακού συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε το 2017 (Απόφ. ΔΣ ΠΕΔ 38-2017/ΑΔΑ: Ω6ΠΓΟΚΜΗ-ΑΛΓ).
 - Στις προτάσεις μας για τη διαμόρφωση του νέου Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου ΑΜ-Θ, το οποίο εγκρίθηκε τον Οκτώβριο 2018.
 - Στις θέσεις μας για την εξειδίκευση του ΕΠ ΑΜ-Θ 2014-2020 (Απόφ. ΔΣ ΠΕΔ 26-2015/ΑΔΑ:ΩΚΟΛΟΚΜΗ-ΙΩ2).
 - Σε επιμέρους θέσεις της ΠΕΔ π.χ. για την ανάπτυξη της Σαμοθράκης και Θάσου, αποφάσεις για Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) και Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ), αποφάσεις Περιφερειακής Επιτροπής Αναπτυξιακού Σχεδιασμού (ΠΕΑΣ) κ.λπ.
 - Στις θέσεις της ΚΕΔΕ (π.χ. πορίσματα συνεδρίων, αποφάσεις) και ειδικότερα τις πρόσφατες προτάσεις της ΚΕΔΕ για το Ταμείο Ανάκαμψης (Σεπτέμβριος 2020).

Επί πλέον επισημαίνεται η χρησιμότητα των παραπέρα συμμετοχικών διαδικασιών διαβούλευσης της διακομματικής με την πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση που προάγει τον διάλογο και βοηθά στην εμπέδωση νέων αντιλήψεων.

Γ. Θέσεις της ΠΕΔ για την αναπτυξιακή στρατηγική στην ΑΜ-Θ

1. Στόχοι

Ως βασικός αναπτυξιακός στόχος για την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης (ΠΑΜ-Θ), ορίζεται η σταδιακή ανασυγκρότηση και ο εκσυγχρονισμός του παραγωγικού της προτύπου και η διατήρηση και κατά το δυνατόν εμβάθυνση της κοινωνικής συνοχής, σε περιβάλλον αυξανόμενου ανταγωνισμού, ύφεσης και κρίσης, με την αξιοποίηση των πόρων της Περιφέρειας, την κινητοποίηση των υφισταμένων αλλά και νέων κοινωνικών συλλογικοτήτων και την αξιοποίηση της γεωγραφικής της θέσης.

Με βάση τα παραπάνω, η αναπτυξιακή στρατηγική στην ΠΑΜ-Θ θα πρέπει εκ των πραγμάτων να κινηθεί σε ένα διπλό πλαίσιο στόχων.

Στο πρώτο επίπεδο, θα πρέπει να δρομολογηθούν διαδικασίες ενίσχυσης των θετικών προοπτικών και δυνατοτήτων της περιφέρειας ΑΜ-Θ, με άμεσο στόχο την ανάσχεση,

κατά το δυνατόν, της ύφεσης και της ανεργίας και τη συγκράτηση και ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού της.

Στο δεύτερο επίπεδο, θα πρέπει να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την επανεκκίνηση της αναπτυξιακής διαδικασίας και την εξισορρόπηση των περιφερειακών ανισοτήτων. Η επανεκκίνηση της αναπτυξιακής διαδικασίας θα πρέπει να συνδέεται με τη στροφή σε ένα νέο παραγωγικό πρότυπο, στην κατεύθυνση της ενίσχυσης των υφιστάμενων παραγωγικών δομών, δημιουργώντας όμως ταυτόχρονα τις δυνατότητες ανασυγκρότησής τους. Η στροφή της παραγωγής και της απασχόλησης από τον τριτογενή τομέα –των υπηρεσιών και της κατανάλωσης– σε μια παραγωγική διάρθρωση που θα αξιοποιεί τα στρατηγικά πλεονεκτήματα του πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας, σε συνδυασμό με τις δυνατότητες στοχευμένης ανάπτυξης του τουρισμού και του εμπορίου, θα πρέπει να αποτελέσει τη βάση αυτής της διαδικασίας. Παράλληλα, θα πρέπει να ενισχυθούν οι δομές που αυξάνουν την προστιθέμενη αξία και τη συνέργεια μεταξύ των επιμέρους παραγωγικών δομών.

Οι υποδομές που θα στηριχθούν στην Περιφέρεια της ΑΜ-Θ, μέσα και από τα αναπτυξιακά προγράμματα, θα πρέπει να είναι αυτές που μετατρέπουν την αναπτυξιακή αυτή δυναμική σε ουσιαστικό συγκριτικό πλεονέκτημα, στηρίζοντας την εξωστρέφεια των παραγωγικών δραστηριοτήτων και συμβάλλοντας στην αύξηση των εμπορευματικών ροών με στοχευμένο τρόπο.

Τα δύο αυτά επίπεδα δεν μπορεί βεβαίως να είναι ανεξάρτητα μεταξύ τους, αλλά οφείλουν να βασίζονται σε έναν συνεκτικό σχεδιασμό, ο οποίος θα αναπροσανατολίζει και θα ιεραρχεί συνολικούς και ενδιάμεσους στόχους και δράσεις.

2. Στρατηγικές επιλογές

Για την επίτευξη των στόχων του αναπτυξιακού προτύπου της Περιφέρειας ΑΜ-Θ κρίνεται απαραίτητο να αναληφθούν δράσεις σχετικές με την υλοποίηση στρατηγικών επιλογών:

- για την αξιοποίηση των σημαντικών φυσικών και πολιτιστικών πόρων ως μέρος της ταυτότητας της Περιφέρειας,
- για την αειφορική χρήση του υδατικού δυναμικού σε συνδυασμό με τα απαραίτητα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας,
- για τη βιώσιμη εκμετάλλευση του υφιστάμενου ορυκτού πλούτου,
- για την αξιοποίηση των σημαντικών ενεργειακών πόρων και υποδομών σε όλους τους τομείς,
- για την ενίσχυση των μεταφορικών υποδομών και την περαιτέρω ανάπτυξη του διαμετακομιστικού εμπορίου με τη δημιουργία εμπορευματικών κέντρων συνδυασμένων μεταφορών,
- για την ενίσχυση και ανασυγκρότηση του πρωτογενή τομέα,

- για την ανασυγκρότηση του δευτερογενή τομέα και μετασχηματισμό του σε σημαντικό βιομηχανικό πόλο,
- για την ενίσχυση και ανασυγκρότηση του τουρισμού με στροφή στην ποιότητα και μετασχηματισμό της περιφέρειας σε τουριστικό προορισμό αριστείας,
- για την ενίσχυση της διασύνδεσης των διαφόρων παραγωγικών τομέων και την εισαγωγή της καινοτομίας σε όλα τα επίπεδα,
- για τη δημιουργία ελκυστικών, ασφαλών, ευφυών πόλεων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων ολόκληρης της περιφέρειας.

3. Η χωρική οργάνωση και το Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης

Από τη διατύπωση των στρατηγικών για τους κύριους αναπτυξιακούς τομείς προκύπτει η αναγκαιότητα διαμόρφωσης μίας χωρικής οργάνωσης η οποία θα εξυπηρετεί και θα ικανοποιεί την εκπλήρωση αυτών των στρατηγικών κατευθύνσεων για την αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Περιφέρειας ΑΜ-Θ. Οι γενικοί αυτοί στόχοι συγκεκριμενοποιούνται στο χώρο:

- Με τη συγκρότηση ενός ισόρροπου και διαφοροποιημένου δικτύου πόλων διαπεριφερειακής σημασίας.
- Με την οργάνωση της ανάπτυξης της ενδοχώρας της Περιφέρειας μέσω της συγκρότησης λειτουργικών αναπτυξιακών ενοτήτων για την άμβλυνση των ανισοτήτων – μια στρατηγική που πραγματοποιείται ιδιαίτερα μέσω:
 - Της ενίσχυσης, βελτίωσης και ισχυροποίησης των οικιστικών κέντρων σε όλα τα επίπεδα,
 - Της ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου συμπλέγματος παραγωγικών δραστηριοτήτων που θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα των αναπτυξιακών ενοτήτων,
 - Της ενίσχυσης της προσπελασιμότητας των οικιστικών κέντρων, με κατάλληλες κατά περίπτωση συνδέσεις που αξιοποιούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις υφιστάμενες μεταφορικές υποδομές.
- Με τη στοχευμένη ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών, του ορεινού χώρου και των ενδιάμεσων πεδινών περιοχών.
- Με τη συγκρότηση ενός δικτύου ανάδειξης και προστασίας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων.
- Με τη βιώσιμη αξιοποίηση του ενεργειακού δυναμικού και ιδιαίτερα των ΑΠΕ της Περιφέρειας ΑΜ-Θ.
- Με την αξιοποίηση και τη στοχευμένη ανάπτυξη των μεταφορικών υποδομών και των διασυννοριακών διασυνδέσεων και την ενίσχυση της διασυννοριακής συνεργασίας.

Η δομή του προτύπου χωρικής ανάπτυξης οργανώνεται γύρω από τον παραδοσιακό άξονα ανάπτυξης της Περιφέρειας, Ανατολής - Δύσης καθώς επίσης και με βάση την

ισχυροποίηση των πέντε αναπτυξιακών αξόνων Βορρά - Νότου, που ταυτίζονται με τους πέντε κάθετους μεταφορικούς άξονες, ώστε να εκφραστεί η διασυνοριακή και διαπεριφερειακή δυναμική της Περιφέρειας.

Στους κόμβους δύο κάθετων αξόνων με τον βασικό διαμήκη άξονα βρίσκονται οι διεθνείς λιμενικές πύλες της Καβάλας και της Αλεξανδρούπολης, που ενισχύουν τον ρόλο των αντίστοιχων κάθετων αξόνων ως απόληξη των διασυνοριακών δικτύων, ενώ η σύνδεση της Κομοτηνής με το Ησκονο αυξάνει τις ροές προς τις πύλες αυτές.

Κατά μήκος του άξονα Ανατολής - Δύσης, σε άμεση σχέση με τους κάθετους διασυνοριακούς άξονες, αναπτύσσονται τα πέντε σημαντικότερα αστικά κέντρα της Περιφέρειας (Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή, Ξάνθη, Καβάλα, Δράμα), που αποτελούν και τις έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων. Επιπλέον των πέντε αυτών αστικών κέντρων της Περιφέρειας, η Ορεστιάδα διαθέτει σημαντικό διασυνοριακό ρόλο, τόσο μέσω του άξονα Αλεξανδρούπολη - Ορμένιο, όσο και μέσω της διασύνδεσής της με τον σημαντικό πόλο της Αδριανούπολης. Πάνω σε αυτή την ισχυρή δομή συναρτώνται, στον παράκτιο και στον ορεινό χώρο, δευτερεύοντες άξονες περιφερειακής εμβέλειας που συνδέουν τους βασικούς πόλους της Περιφέρειας με μικρότερα αστικά κέντρα. Οι βιώσιμες αναπτυξιακές ενότητες στον παράκτιο και στον ορεινό χώρο συγκροτούνται γύρω από αυτά τα κέντρα, τα οποία αναλαμβάνουν ειδικό ρόλο ανάλογα και με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, σε μια κατά βάση αξονική διάταξη κατά μήκος των δευτερευόντων περιφερειακών αξόνων. Στον πεδινό χώρο, οι βασικοί πόλοι της Περιφέρειας οργανώνουν γύρω τους ένα ισχυρό δίκτυο εξαρτήσεων αναπτυξιακού χαρακτήρα, όπου συγκροτούνται τα δίκτυα αλληλοσυμπλήρωσης των παραγωγικών δραστηριοτήτων. Αυτή η οργάνωση διαχέεται σε μικρότερα οικιστικά κέντρα, γύρω από τα οποία συγκροτούνται οι βιώσιμες αναπτυξιακές ενότητες του αγροτικού χώρου.

Δ. Οι προϋποθέσεις για μια αποτελεσματική αναπτυξιακή παρέμβαση στην ΠΑΜ-Θ

Προτείνεται η πρωτοβουλία της ΔΕΑΘ να καταλήγει σε πρόταση διαμόρφωσης και υλοποίησης ενός συνεκτικού με ολοκληρωμένο χαρακτήρα προγράμματος, δηλ. του «Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος ΑΜ-Θ». Κατά τον τρόπο αυτό μέσα από την ευρύτερη πολιτική συμφωνία και κοινωνική συναίνεση δημιουργούνται καλύτεροι όροι για τη διαχρονική σταθερότητα και αποτελεσματικότητα της παρέμβασης της ΔΕΑΘ.

Η χρηματοδότηση του Προγράμματος αυτού εξασφαλίζεται από πολλαπλές Χρηματοδοτικές Πηγές (Ταμείο Ανάκαμψης, ΕΣΠΑ, ΠΔΕ, ΣΔΙΤ κ.λπ.). Ειδικότερα οι προτεινόμενες θεματικές κατηγορίες και επί μέρους δράσεις όπως περιγράφονται αναλυτικά στο επόμενο κεφάλαιο της πρότασης της ΠΕΔ ΑΜ-Θ, λαμβάνουν υπόψη το περιεχόμενο και τις προτεινόμενες παρεμβάσεις των συγκεκριμένων Χρηματοδοτικών Μέσων. Επί πλέον η πρόταση της ΠΕΔ ΑΜ-Θ περιλαμβάνει και την υιοθέτηση των νέων

εργαλείων Ολοκληρωμένης Χωρικής Προσέγγισης για την εξάλειψη των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων (π.χ. ΟΧΕ) και εργαλείων σύμπραξης Δημοσίων και Ιδιωτικών Φορέων.

Ο σχεδιασμός του «Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος ΑΜ-Θ» και ο προγραμματισμός υλοποίησης των δράσεων του, δηλαδή οι διαδικασίες στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Προγραμματισμού και Σχεδιασμού, αγγίζουν τα τρία επίπεδα διοίκησης (Κεντρικό – Περιφερειακό - Τοπικό) και προϋποθέτουν την συνέργειά τους. Η ανάγκη σχεδιασμού και υλοποίησης σύνθετων και διατομεακών δράσεων (π.χ. πολυτροπικές μεταφορές, ασφαλείς και έξυπνες πόλεις κ.λπ.) πρέπει να αξιοποιεί τις αρμοδιότητες των καθ' ύλην αρμόδιων φορέων, τόσο αυτών που θα χρηματοδοτήσουν, όσο και αυτών που θα εμπλακούν στην υλοποίησή του «Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος ΑΜ-Θ». Χρειάζεται επιπλέον η συντονισμένη και δημιουργική συμμετοχή και υποστήριξη των Υπουργείων και των εποπτευόμενων Φορέων τους, καθώς και ένας διευρυμένος ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στο πλαίσιο αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων και πόρων, με έμφαση στο σχεδιασμό και την εφαρμογή τομεακών πολιτικών και στο διατομεακό συντονισμό σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Στην κατεύθυνση αυτή, νέοι αντιπροσωπευτικοί συλλογικοί θεσμοί που είναι αναγκαίοι και εξασφαλίζουν αποτέλεσμα στις διαδικασίες του Αναπτυξιακού Προγραμματισμού και Σχεδιασμού, αλλά και στην υλοποίηση των δράσεων, είναι ευπρόσδεκτοι να δημιουργηθούν με πρωτοβουλία της ΔΕΑΘ και να δοκιμασθούν στην ΑΜ-Θ.

Επιπλέον η εξασφάλιση της υλοποίησής του συνολικού Προγράμματος πρέπει να θωρακισθεί με ένα επιμέρους Πρόγραμμα Υποστήριξης της εφαρμογής του.

Ε. Εξειδίκευση της αναπτυξιακής στρατηγικής στην ΑΜ-Θ - Προτεινόμενα έργα και παρεμβάσεις

1. Θεματική Κατηγορία: ΑΣΤΙΚΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1.1 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

1. Ολοκλήρωση του χωρικού σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο - Εκπόνηση Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΤΠΣ), Ειδικών Χωρικών Σχεδίων (ΕΧΣ), Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) κλπ.
2. Επικαιροποίηση - Εξειδίκευση των κατευθύνσεων του Γενικού και των Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού (Ειδικά Πλαίσια Τουρισμού, ΑΠΕ, Βιομηχανίας, Υδατοκαλλιεργειών) και ανάδραση προς τον σχεδιασμό εθνικού επιπέδου.
3. Επικαιροποίηση του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της ΑΜ-Θ.
4. Ολοκλήρωση Κτηματολογίου.

5. Ολοκλήρωση Δασικών Χαρτών.
6. Καθορισμός γραμμών αιγιαλού και παραλίας στο σύνολο των ακτών της ΑΜ-Θ.

1.2 **ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

1. Δράσεις εκπόνησης και εφαρμογής Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης για το σύνολο των αστικών κέντρων στην ΑΜ-Θ.
2. Αναβάθμιση αστικών υποδομών για τη δημιουργία ελκυστικών - ασφαλέστερων – προσβάσιμων οικιστικών συνόλων (αναπλάσεις, πεζοδρομήσεις, βελτιώσεις οδικού δικτύου κλπ.).
3. Προστασία και ανάδειξη παραδοσιακών οικιστικών συνόλων.
4. Αξιοποίηση αστικής ζώνης λιμανιών στην ΑΜ-Θ.
5. Αναπλάσεις παραλιακών μετώπων οικισμών.

1.3 **ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ**

1. Ανάπτυξη δομών πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας παροχής υγείας - Ενίσχυση του ρόλου των Κέντρων Υγείας και των περιφερειακών ιατρείων.
2. Αναβάθμιση της Πρωτοβάθμιας Κοινωνικής Φροντίδας και Πρόνοιας - Αναμόρφωση συστήματος και δομών κοινωνικής δράσης σε τοπικό επίπεδο – Υποστήριξη λειτουργίας διαδημοτικού κοινωνικού δικτύου.
3. Ανάπτυξη δομών και υποδομών πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΑΜ-Θ.
4. Υλοποίηση προτάσεων ερευνητικού έργου ΠΕΔ ΑΜ-Θ - Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου Θράκης για την οργάνωση και τον κτηριακό και λοιπό εξοπλισμό, με στόχο την αναβάθμιση της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην ΑΜ-Θ.
5. Λειτουργία πλωτών ασθενοφόρων για επείγουσα διακομιδή ασθενών από Σαμοθράκη και Θάσο σε Αλεξανδρούπολη και Καβάλα αντίστοιχα.
6. Ανάπτυξη αθλητικών υποδομών – Πραγματοποίηση αθλητικών διοργανώσεων διεθνούς χαρακτήρα.

2. Θεματική Κατηγορία: ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΤΟΠΙΟ

2.1 **ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

1. Έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων μετά την εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές που ανήκουν στο Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών (ΕΣΠΠ) - Μέτρα προστασίας και δράσεις αναβάθμισης και ανάδειξής τους.

2. Επίλυση των προβλημάτων που προκύπτουν από τις κατευθύνσεις των ΚΥΑ ή των προτεινόμενων ΠΔ για τις παραπάνω περιοχές (συγκρούσεις με παραγωγικές δραστηριότητες όπως κτηνοτροφία, τουρισμός κλπ).
3. Ανθεκτικές Πόλεις και ύπαιθρος, με ισχυρή Πολιτική Προστασία - Έργα για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των πόλεων και την αποτελεσματικότερη προστασία των ανθρώπινων ζώων και περιουσιών από φυσικά φαινόμενα και καταστροφές.
4. Αποκλεισμός με απόλυτη κατηγορηματικότητα των εξορυκτικών δραστηριοτήτων χρυσού σύμφωνα με τις αποφάσεις και ψηφίσματα δημοτικών συμβουλίων, περιφερειακού συμβουλίου, τοπικών φορέων κλπ.
5. Ανασυγκρότηση και βελτιστοποίηση των μεθόδων εξόρυξης μαρμάρων, με παράλληλη βελτίωση της αποτελεσματικότητας στο επίπεδο της προστασίας και αποκατάστασης του περιβάλλοντος και του τοπίου.
6. Επιτάχυνση διαδικασιών καθορισμού - αδειοδότησης λατομικών περιοχών.
7. Προώθηση εκπόνησης μελέτης του συνολικού αντιπλημμυρικού - αποστραγγιστικού συστήματος του ποταμού Έβρου, μέσω ολοκληρωμένης, διακρατικής θεώρησης της υδραυλικής λειτουργίας του συστήματος των ποταμών, τάφρων, αναχωμάτων και αντλιοστασίων, καθώς και του συνολικού συστήματος διαχείρισης υδάτων από τις τρεις χώρες (Ελλάδα, Βουλγαρία, Τουρκία).
8. Κατασκευή των ιδιαίτερα κρίσιμων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας στον ποταμό Έβρο και επιπλέον,
 - σε μικρότερους ποταμούς της περιφέρειας (π.χ. Ερυθροπόταμος, Άρδας κλπ),
 - στα τενάγη Φιλίππων και στην περιοχή Οχυρού Κ. Νευροκοπίου,
 - στα νησιά της της Θάσου και της Σαμοθράκης.
9. Υλοποίηση των απαραίτητων έργων στις περιοχές όπου απαιτούνται κατά προτεραιότητα παρεμβάσεις για την προστασία από τη διάβρωση όπως:
 - Ποταμός Έβρος (περιοχή Δέλτα)
 - Παραλιακή ζώνη Αλεξανδρούπολης
 - Παραλιακή ζώνη Βιστωνίδας - Ισμαρίδας
 - Ποταμός Νέστος (περιοχή Δέλτα)
 - Ακτή Ραψάνης (Δήμος Καβάλας)
 - Παραλιακή ζώνη από Νέα Πέραμο έως παραλία Οφρυνίου (Δήμος Παγγαίου)
 - Ακτές της Θάσου και της Σαμοθράκης.

10. Εφαρμογή μέτρων Σχεδίων Διαχείρισης Υδατικών Διαμερισμάτων.
11. Δράσεις τακτικής συντήρησης του δασικού οδικού δικτύου και καθαρισμού των αντιπυρικών ζωνών.

2.2 **ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ**

1. Ανάπλαση και ανάδειξη σημαντικών αρχαιολογικών χώρων - Σαφής καθορισμός των αρχαιολογικών χώρων.
2. Προστασία και αποκατάσταση μνημείων και ιστορικών συνόλων (θρησκευτικά μνημεία, οχυρά κλπ).
3. Αναβάθμιση της κτιριακής υποδομής και λειτουργίας των σημαντικότερων μουσείων.
4. Ανάδειξη και επαναχρησιμοποίηση δημόσιων και δημοτικών παραδοσιακών κτισμάτων. Θέσπιση κινήτρων για την επισκευή και αναστύλωση από ιδιώτες των ιδιοκτησιών τους.

2.3 **ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ**

1. Συνέχιση χρηματοδότησης και διεύρυνση της περιοχής παρέμβασης της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Πολιτισμού - Τουρισμού Αρχαίας Εγνατίας.
2. Σχεδιασμός και υλοποίηση νέων δράσεων για τη συγκρότηση δικτύων συνδυασμένης προστασίας και ανάδειξης (ΟΧΕ) (ορεινός και νησιωτικός χώρος).
3. Επεμβάσεις ανάδειξης σε Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ) - Χαρακτηρισμός νέων περιοχών ως ΤΙΦΚ.
4. Ανάδειξη Ευρωπαϊκού περπατητικού μονοπατιού E6.

3. Θεματική Κατηγορία: **ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ**

3.1 **ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ**

1. Υλοποίηση βασικών υποδομών (αρδευτικά δίκτυα, αναδασμοί κλπ) - Συνέχιση των αγροτικών αναδασμών, σε σχέση και με την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, τα λοιπά εγγειοβελτιωτικά έργα και τις λειτουργικές απαιτήσεις των νέων ειδών.
2. Ανάπτυξη εφαρμογών Έξυπνης Γεωργίας και Άρδευσης Ακριβείας
3. Δράσεις ενίσχυσης πρωτογενούς τομέα μέσω της αξιοποίησης της γεωθερμίας, του δικτύου φυσικού αερίου και της βιομάζας για θερμοκηπιακές εκμεταλλεύσεις. Ειδικότερα για τις εν δυνάμει ζώνες ανάπτυξης θερμοκηπιακών εκμεταλλεύσεων (Ν. Κεσσάνης, Ν. Ερασμίου, Ερατεινού, Ακροπόταμου, Λίμνης Μητρικού, Σαπών - Κρωβύλης, Αρίστηνου) κρίνεται σκόπιμη η διερεύνηση των διαδικασιών εκμετάλλευσης (γεωτρήσεις, διανομή) ανά γεωθερμικό πεδίο με τη

δημιουργία αντίστοιχων φορέων (συνεταιρισμοί, εταιρείες ιδιωτικού ή δημόσιου χαρακτήρα κλπ.), η προώθηση της διαφοροποίησης στα μεγέθη των εκμεταλλεύσεων και η δυνατότητα πρόσβασης στη γεωθερμία σε ευρύτερες ομάδες χρηστών - παραγωγών.

4. Ολοκλήρωση - Κατασκευή φραγμάτων και αντίστοιχων αρδευτικών δικτύων (π.χ. Ιασίου, Δερείου κλπ).
5. Εκσυγχρονισμός παλαιών δικτύων άρδευσης αλλά και περαιτέρω επέκταση σε νέες ζώνες των αγροτικών εκτάσεων με αρδευτικά δίκτυα.
6. Κατασκευή ταμιευτήρων νερού και υδατοδεξαμενών σε διάφορες περιοχές της ΠΑΜ-Θ με έμφαση στα νησιά.
7. Έργα τεχνητού εμπλουτισμού υδροφόρου ορίζοντα σε παράκτιες περιοχές όπου σημειώνεται διείσδυση θαλασσινού νερού στον υπόγειο υδροφόρο (π.χ. Έργο μεταφοράς νερού από ποταμό Νέστο στην πεδιάδα της Ξάνθης).
8. Εκπόνηση Σχεδίων Διαχείρισης Βοσκοτόπων. Ενίσχυση της κτηνοτροφίας και ιδιαίτερα της αιγοπροβατοτροφίας. Κατασκευή έργων υποδομής (δρόμοι, ποτίστρες κλπ). Επίλυση προβλημάτων σχετικών με τις αρμοδιότητες των φορέων (Περιφέρεια-Δήμοι-Δασαρχεία) για τη διάθεση και εκμίσθωση βοσκήσιμων γαιών, την κατασκευή έργων βελτίωσής τους κλπ.
9. Απρόσκοπτη χρηματοδότηση των Δασαρχείων της Περιφέρειας για δράσεις και έργα υποδομών προσπέλασης και διαχείρισης των δασικών περιοχών.
10. Δράσεις ενίσχυσης της παράκτιας αλιείας - Βελτίωση των Εγκαταστάσεων των Αλιευτικών καταφυγίων.

3.2 ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

1. Νέοι Υποδοχείς Επιχειρηματικότητας. Η Περιφέρεια αξιοποιεί τους νέους οδικούς και σιδηροδρομικούς άξονες (Σχεδιασμός και Δημιουργία νέων βιοτεχνικών και βιομηχανικών περιοχών. Θέσπιση ειδικών κινήτρων. Χρηματοδότηση απαλλοτριώσεων, κλπ).
2. Ενίσχυση της συμπληρωματικότητας του δευτερογενούς με τον πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας (μεταποίηση τοπικών αγροτικών προϊόντων και καθετοποίηση της παραγωγής).
3. Ενίσχυση της οργανωμένης χωροθέτησης (μείωση της διάσπαρτης δόμησης) και περιβαλλοντική εξυγίανση και λειτουργική αναβάθμιση των υφιστάμενων θεσμοθετημένων συγκεντρώσεων. Επίλυση προβλημάτων (υψηλό κόστος απόκτησης γης κλπ) στις θεσμοθετημένες Βιομηχανικές Περιοχές.

3.3 ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

1. Δράσεις ενίσχυσης της έρευνας, της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας.
2. Εκσυγχρονισμός του αγροδιατροφικού συμπλέγματος και βελτίωση της περιφερειακής προστιθέμενης αξίας με χρήση ώριμων διεργασιών,

οργανωτικών και προωθητικών καινοτομιών, συμπεριλαμβανομένων της χρήσης ΤΠΕ, της ενίσχυσης των πηγών μοναδικότητας (π.χ., προϊόντα ΠΟΠ) και αναβάθμιση των ανθρώπινων πόρων.

3. Ενίσχυση της τεχνολογικά οδηγούμενης προϊόντικής ή διεργασιακής καινοτομίας, κατά προτίμηση με εφαρμογή βασικών υποστηρικτικών τεχνολογιών στους κλάδους των πλαστικών-ελαστικών, των φαρμάκων, του ηλεκτρονικού / ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, των καινοτόμων δομικών υλικών, της ενέργειας, του περιβάλλοντος και των υβριδικών τεχνολογιών.
4. Παροχή κινήτρων για εγκατάσταση παραγωγικών μονάδων των παραπάνω κλάδων στην Ανατολική Μακεδονία-Θράκη και ενθάρρυνση νέας καινοτομικής δραστηριότητας.
5. Ανάπτυξη προωθητικών καινοτομιών για την ενίσχυση του branding των μαρμάρων και τη διεύρυνση των αγορών.
6. Προσέλκυση ή υποστήριξη επενδύσεων σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών που υπηρετούν εμπεδωμένους ή αναδυόμενους κλάδους της περιφερειακής οικονομίας.
7. Διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος μέσω οργανωτικών και προωθητικών καινοτομιών. Αξιοποίηση περιφερειακών πλεονεκτημάτων για την προσέλκυση ποιοτικών επενδύσεων, ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού (αγροτουρισμός, οικοτουρισμός, θρησκευτικός, πολιτιστικός, γαστρονομίας, ιαματικός, κρουαζιέρας, κ.λπ.), επέκταση τουριστικής περιόδου και σύνδεση με την τοπική γεωργία (τοπικά προϊόντα), τον πολιτισμό, τη βιοτεχνία κλπ.
8. Τουριστική ανάπτυξη του Βόρειου Θαλάσσιου Άξονα με αξιοποίηση και αναβάθμιση των υφιστάμενων λιμένων, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων στα δύο νησιά (Θάσος, Σαμοθράκη). Ακτοπλοϊκές συνδέσεις με νησιά Αιγαίου καθώς και με λιμάνια Τουρκίας και Μαύρης Θάλασσας. Πρόβλεψη για τη δημιουργία νέων τελωνείων (π.χ. Σαμοθράκη). Μέτρα επιδότησης εισιτηρίων τουριστών σε άγονες γραμμές όλο τον χρόνο.
9. Ανάδειξη ενός δικτύου οικισμών οι οποίοι θα αποτελέσουν τα τοπικά κέντρα ανάπτυξης, ενημέρωσης και διάχυσης του τουρισμού στο πλαίσιο ενός ιεραρχημένου και συμπληρωματικού δικτύου ζωνών τουριστικών δραστηριοτήτων.
10. Βελτίωση των συνδέσεων μεταξύ των επιμέρους τουριστικών ζωνών, καθώς και γενικότερα βελτίωση των προσβάσεων σε περιοχές και θέσεις τουριστικού ενδιαφέροντος.
11. Επίλυση προβλημάτων για την υλοποίηση επενδύσεων στις προστατευόμενες περιοχές, ιδιαίτερα σε αυτές που περιλαμβάνουν μεγάλο τμήμα του θαλάσσιου μετώπου στην Περιφέρεια μας.
12. Ειδικές ρυθμίσεις για την ανάπτυξη τουριστικών καταλυμάτων και δεύτερης κατοικίας σε εντός και εκτός σχεδίου περιοχές της ΠΑΜ-Θ.

13. Οργάνωση και χωροθέτηση δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την εφοδιαστική αλυσίδα (logistics) και χονδρεμπόριο / αποθήκευση σε Επιχειρηματικά / Εμπορευματικά Πάρκα Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας (ΕΠΕΕΕ), εντός ή σε άμεση σχέση με τις χερσαίες λιμενικές ζώνες της Αλεξανδρούπολης και της Καβάλας.

4. Θεματική Κατηγορία: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

4.1 ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

1. Υλοποίηση υπερτοπικών (διευρωπαϊκών / διαπεριφερειακών) μεταφορικών υποδομών και δικτύων – Διαμόρφωση συστήματος συνδυασμένων πολυτροπικών μεταφορών.
 - i. Για την ολοκλήρωση του διευρωπαϊκού / διαπεριφερειακού οδικού δικτύου απαιτούνται:
 - Ολοκλήρωση του κάθετου άξονα της Εγνατίας Οδού: Τμήμα Αρδάνιο - Καστανιές - Ορμένιο) και αναβάθμισή του από το εκτεταμένο (comprehensive) στο κύριο (core) διευρωπαϊκό οδικό δίκτυο,
 - Κατασκευή νέου οδικού άξονα Καβάλα - Δράμα - Σέρρες (Ε61) σε συνδυασμό με τον κλάδο προς Αμφίπολη και ένταξή του στο κύριο (core) διευρωπαϊκό οδικό δίκτυο,
 - Κατασκευή του κάθετου άξονα της Εγνατίας Οδού: Ξάνθη - Εχίνος - ελληνοβουλγαρικά σύνορα,
 - Βελτίωση κάθετου άξονα Εγνατίας Οδού: Δράμα - Κάτω Νευροκόπι - Εξοχή - ελληνοβουλγαρικά σύνορα με σκοπό την ένταξή του στο εκτεταμένο (comprehensive) διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών.
 - ii. Για τη βελτίωση – αναβάθμιση - επέκταση του σιδηροδρομικού δικτύου είναι απαραίτητη η υλοποίηση σημαντικών δράσεων στις οποίες περιλαμβάνονται:
 - Αναβάθμιση του σιδηροδρομικού άξονα Αλεξανδρούπολη - Ορμένιο, που χαρακτηρίζεται ως υψηλής προτεραιότητας καθώς συμβάλλει στην ανάδειξη του RRT (Rail-Road Terminal) του Σιδηροδρομικού Σταθμού Αλεξανδρούπολης, που περιλαμβάνεται στο εκτεταμένο διευρωπαϊκό δίκτυο.
 - Σύνδεση της Καβάλας (λιμένας «Φίλιππος Β΄) με το υφιστάμενο σιδηροδρομικό δίκτυο (Νέα Καρβάλη - Τοξότες Ξάνθης).

- Βελτίωση και πλήρης ηλεκτροκίνηση με σηματοδότηση της υφιστάμενης σιδηροδρομικής γραμμής.
 - Κατασκευή νέων τμημάτων που θα συνδέουν το υφιστάμενο σιδηροδρομικό δίκτυο με ΒΙΠΕ-ΒΙΟΠΑ,
 - Υλοποίηση του έργου της σύνδεσης Θεσσαλονίκη - Καβάλα - Τοξότες – Αλεξανδρούπολη. Η νέα αυτή γραμμή αποτελεί τμήμα του άξονα Ανατολής - Δύσης (σιδηροδρομική Εγνατία) που έχει συμπεριληφθεί στο κύριο (core) σιδηροδρομικό δίκτυο των Διερωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών (ΔΕΔ-M),
 - Διερεύνηση της σκοπιμότητας - βιωσιμότητας σιδηροδρομικής σύνδεσης μεταξύ Καβάλας – Δράμας, σε συνδυασμό με τη χάραξη του έργου της σύνδεσης Θεσσαλονίκη - Καβάλα - Τοξότες – Αλεξανδρούπολη,
 - Διερεύνηση της σκοπιμότητας - βιωσιμότητας της σιδηροδρομικής σύνδεσης Κομοτηνής - Βουλγαρίας μέσω Νυμφαίας,
 - Αναβάθμιση του μεθοριακού σιδηροδρομικού σταθμού Πυθίου (ως επιβατικού και εμπορευματικού καθώς αποτελεί τη μοναδική σιδηροδρομική σύνδεση Ανατολής και Δύσης), που εντάσσεται στο κύριο δίκτυο κόμβων (μεθοριακών σταθμών) στα ΔΕΔ-M.
- iii. Για την αναβάθμιση - ενίσχυση των λιμενικών υποδομών στην Περιφέρεια ΑΜ-Θ και τη δημιουργία ακτοπολικών συνδέσεων απαιτείται η υλοποίηση ενεργειών στις οποίες περιλαμβάνονται:
- Επανένταξη του Λιμένα της Αλεξανδρούπολης στο αναλυτικό Δίκτυο Διερωπαϊκών Μεταφορών (ΔΕΔ-M),
 - Αναβάθμιση - ανάπλαση αστικού λιμένα Καβάλας,
 - Διασφάλιση υλοποίησης αναγκαίων έργων εξυπηρέτησης επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών στο Λιμένα Αλεξανδρούπολης και νέο Λιμένα Καβάλας,
 - Αναβάθμιση λοιπού λιμενικού συστήματος για την εξυπηρέτηση παραγωγικών και τουριστικών δραστηριοτήτων στην ΑΜ-Θ.
- iv. Ως προς τις αερολιμενικές υποδομές και τις αεροπορικές μεταφορές κρίνεται αναγκαία η υλοποίηση των ακόλουθων ενεργειών:
- Αναβάθμιση υποδομών και λειτουργίας των αερολιμένων Χρυσούπολης και Αλεξανδρούπολης προκειμένου να είναι δυνατή η εξυπηρέτηση διεθνών πτήσεων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών,

- Δημιουργία ελικοδρομίων σε Σαμοθράκη, Θάσο, Β. Έβρο και σε άλλες απομακρυσμένες ή δύσβατες περιοχές,
 - Εξασφάλιση προϋποθέσεων για δημιουργία δικτύου μεταφορών με υδροπλάνα.
2. Ενίσχυση της προσπελασιμότητας σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο. Στο πλαίσιο εξυπηρέτησης των αναπτυξιακών στόχων της Περιφέρειας ΑΜ-Θ απαιτούνται:
- i. Βελτιώσεις στο πρωτεύον περιφερειακό οδικό δίκτυο:
 - Παλαιά εθνική οδός (Θεσσαλονίκη) - Καβάλα - Ξάνθη - Πόρτο Λάγος - Κομοτηνή - Σάπες - Αλεξανδρούπολη - Φέρες (Ε.Ο. 2),
 - Παλαιά εθνική οδός Ξάνθης - Κομοτηνής μέσω Ιάσμου,
 - Παλαιά εθνική οδός Δράμα - Παρανέστι - Σταυρούπολη - Ξάνθη (Ε.Ο. 14),

καθώς και σε λοιπά τμήματα του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου σύμφωνα με το ολοκληρωμένο σχέδιο οδικής ασφάλειας της ΠΑΜ-Θ.
 - ii. Παρεμβάσεις που συμπληρώνουν το πρωτεύον περιφερειακό οδικό δίκτυο, στις οποίες περιλαμβάνονται οι απαραίτητες συνδέσεις για την ενίσχυση του ρόλου της Εγνατίας οδού (συνδέσεις με τα υπόλοιπα μεταφορικά δίκτυα και με σημαντικούς χώρους παραγωγικών - οικονομικών δραστηριοτήτων) καθώς και η αναβάθμιση εντοπισμένων σημείων εισόδου - εξόδου της χώρας:
 - Βελτίωση της σύνδεσης με το αεροδρόμιο της Καβάλας και το λιμάνι της Κεραμωτής,
 - Κατασκευή νέας οδικής γέφυρας και μεθοριακού σταθμού στο τελωνείο των Κήπων. Αναβάθμιση μεθοριακού σταθμού Νυμφαίας καθώς και των άλλων πυλών εισόδου - εξόδου της Περιφέρειας,
 - Κατασκευή ανατολικής περιφερειακής οδού Αλεξανδρούπολης,
 - Δημιουργία περιαστικού δακτυλίου Καβάλας,
 - Δημιουργία ανατολικής παράκαμψης Ξάνθης.

4.2 **ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ**

1. Ολοκλήρωση δικτύων ύδρευσης και αναβάθμιση υποδομών διαχείρισης πόσιμου ύδατος - Εφαρμογή συστημάτων σύγχρονης, έξυπνης διαχείρισης δικτύων (τηλε-ελέγχου, τηλεχειρισμού πίεσης, διαρροών κλπ).
2. Ολοκλήρωση υποδομών διαχείρισης αστικών λυμάτων και δικτύων αποχέτευσης - Εφαρμογή συστημάτων σύγχρονης, έξυπνης διαχείρισης για την εξοικονόμηση ενέργειας σε υφιστάμενα δίκτυα λυμάτων και εγκαταστάσεις επεξεργασίας.

3. Υλοποίηση Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) με στόχο τη μείωση των παραγόμενων απορριμμάτων και ενίσχυση της ανακύκλωσης - Εφαρμογή συστημάτων σύγχρονης, έξυπνης διαχείρισης αποκομιδής και ανακύκλωσης – Προώθηση κυκλικής οικονομίας.

4.3 **ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ - ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ**

1. Συγκρότηση και σταδιακή υλοποίηση ενός στρατηγικού σχεδιασμού, με την ενεργή συμμετοχή των Δήμων, για τη συνολική αξιοποίηση της γεωθερμίας μέσω της ανάπτυξης βασικών υποδομών και εφαρμογών σε περιφερειακό επίπεδο, ανάλογα με τις εναλλακτικές δυνατότητες που υπάρχουν (Λουτροθεραπεία - Ιαματικός τουρισμός, Τηλεθέρμανση, Λειτουργία Θερμοκηπιακών Εκμεταλλεύσεων, Υδατοκαλλιέργειες, Μεταποίηση Προϊόντων κλπ).
2. Κατασκευή του δικτύου μέσης και χαμηλής πίεσης για την τροφοδοσία με φυσικό αέριο των αστικών περιοχών καθώς και σημαντικών ημιαστικών και αγροτικών οικιστικών κέντρων της Περιφέρειας, συγκεντρώσεων βιομηχανικών εγκαταστάσεων αλλά και σημαντικών σημειακών δραστηριοτήτων.
3. Προώθηση έργων και δράσεων κεφαλαιοποίησης των ωφελειών σε τοπικό επίπεδο από τη διέλευση των αγωγών, ιδίως σε περιοχές των σταθμών συμπίεσης, καθώς και σε τερματικούς σταθμούς εκφόρτωσης, αποθήκευσης και αεριοποίησης υδροποιημένου φυσικού αερίου με ιδιαίτερη μέριμνα για την αποφυγή δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
4. Δημιουργία σταθμών αεριοποίησης υδροποιημένου φυσικού αερίου, ενός υπεράκτιου στην Αλεξανδρούπολη και ενός στην περιοχή της Καβάλας (στο, προς εξάντληση, υπόγειο κοίτασμα φυσικού αερίου στη θαλάσσια περιοχή του κόλπου). (Τονίζεται ιδιαίτερα ότι οι υποδομές αυτές μπορούν να δημιουργήσουν προστιθέμενη αξία στην περιοχή, η χωροθέτησή τους όμως χρειάζεται να σταθμιστεί με αυστηρά κριτήρια ως προς τον περιορισμό των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων στις αντίστοιχες θαλάσσιες περιοχές).
5. Σχεδιασμός και υλοποίηση ολοκληρωμένου προγράμματος μετάβασης σε πράσινες πόλεις και σε κλιματική ουδετερότητα, για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων, που θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:
 - Την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με αξιοποίηση των ΑΠΕ,
 - Τη δημιουργία Ενεργειακών Κοινοτήτων για αυτοπαραγωγή με ενεργειακό συμψηφισμό (net metering),
 - Την ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών και ιδιωτικών υποδομών,
 - Την ενίσχυση της Ηλεκτροκίνησης και τη δημιουργία τοπικών δημοτικών δικτύων,
 - Την υλοποίηση προγραμμάτων ευαισθητοποίησης,

- Τη στοχοθεσία και τη λειτουργία συστημάτων παρακολούθησης του ενεργειακού αποτυπώματος πόλεων.
6. Προώθηση της προγραμματισμένης κατασκευής φράγματος και Υδροηλεκτρικού Σταθμού στη θέση Τέμενος (μετά τα υφιστάμενα φράγματα - ΥΗΣ Θησαυρού και Πλατανόβρυσης), προς ολοκλήρωση των μεγάλων υδροηλεκτρικών έργων της ΔΕΗ στον ποταμό Νέστο και την αναρρύθμιση των εκροών προς την κατάντη περιοχή.
 7. Εκσυγχρονισμός δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας ΔΕΔΔΗΕ.
 8. Ολοκλήρωση έργων ανάπτυξης τηλεπικοινωνιών και ευρυζωνικής σύνδεσης - Κάλυψη όλων των σημείων της περιφέρειας με δίκτυα Κινητής Τηλεφωνίας και όλων των οικισμών με ψηφιακό σήμα Επίγειας Τηλεόρασης.
 9. Ανάπτυξη δικτύων 5ης γενιάς από τους Δήμους μέσω της αξιοποίησης δημοτικών υποδομών (δίκτυο ηλεκτροφωτισμού, φαναριών κυκλοφορίας, λοιπών δημοτικών υποδομών) με σκοπό τη μίσθωσή τους στις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας αλλά και την εξυπηρέτηση εθνικών, δημοτικών κι άλλων σκοπών όπως η εκπαίδευση, το εμπόριο, κλπ.

5. Θεματική Κατηγορία: ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

5.1 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΑΛΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

1. Δράσεις συντονισμένης – κοινής διαχείρισης υδατικών πόρων σε διακρατικό επίπεδο (αντιμετώπιση πλημμυρών - περιορισμός ρύπανσης ποταμών Έβρου και Νέστου).
2. Προγράμματα εδαφικής συνεργασίας (πολιτισμού, περιβάλλοντος, εναλλακτικού τουρισμού, τοπικών παραγωγικών δραστηριοτήτων, δημόσιας υγείας και έρευνας).
3. Δράσεις συντονισμένης ανάπτυξης μεταφορικών και τεχνικών υποδομών διευρωπαϊκού / υπερεθνικού ενδιαφέροντος.
4. Δράσεις τουριστικής προβολής της ΠΑΜ-Θ στις Βαλκανικές Χώρες και αντίστοιχα προβολή των Βαλκανικών Χωρών στην ΠΑΜ-Θ.

6. Θεματική Κατηγορία: ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

6.1 ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

1. Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας για ανάπτυξη θέσεων απασχόλησης - Ενίσχυση κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικών επιχειρήσεων.

2. Υλοποίηση δράσεων ενίσχυσης της εκπαίδευσης - κατάρτισης για την απόκτηση δεξιοτήτων.
3. Εκπαίδευση – κατάρτιση γεωργών και κτηνοτρόφων σε ζητήματα νέων τεχνολογιών και πρακτικών στον τομέα τους (γεωργία ακριβείας κλπ).
4. Βελτίωση πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων και περιθωριοποιημένων ομάδων στην αγορά εργασίας.

6.2 **ΠΡΩΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ**

1. Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού και κοινωνικής ενσωμάτωσης ειδικών ομάδων πληθυσμού.
2. Βελτίωση της πρόσβασης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε υπηρεσίες υγείας – πρόνοιας.
3. Εφαρμογή τηλεϊατρικής στα Κέντρα Υγείας και στα αγροτικά ιατρεία των απομακρυσμένων κοινοτήτων.
4. Παροχή υπηρεσιών τηλεφροντίδας 24ωρης παρακολούθησης και υποστήριξης κατ' οίκον ευπαθών κοινωνικών ομάδων με εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών.
5. Δράσεις αντιμετώπισης της έντονης σχολικής διαρροής στην ΑΜ-Θ (εξατομικευμένη προσέγγιση, κοινωνική και ψυχολογική υποστήριξη, οικονομική στήριξη οικογένειας, εκπαίδευση – κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων κλπ).

6.3 **ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ**

1. Ενίσχυση υλοποίησης προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης των Δήμων - Συνέχιση χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων για την παροχή συσσιτίων σε ευπαθείς ομάδες, βοήθεια στο σπίτι κλπ.
2. Εφαρμογή ολοκληρωμένων μέτρων με στόχο εξασφάλιση στέγασης και παροχή κοινωνικών υπηρεσιών.
3. Αντιμετώπιση ενεργειακής φτώχειας - Αντιμετώπιση προβλημάτων στη διάθεση καυσόξυλων για τη χειμερινή περίοδο στους κατοίκους των ορεινών Δήμων.

7. Θεματική Κατηγορία: ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

7.1 **ΜΕΤΡΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

1. Εφαρμογή ειδικού προγράμματος αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιφέρειας ΑΜ-Θ (γεωγραφική θέση, μεταφορικές και ενεργειακές υποδομές κλπ), για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και την προσέλκυση ποιοτικών επενδύσεων.
2. Υποστήριξη ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας των νέων, σε μορφές όπως: κοινωνικής επιχειρηματικότητας, συνεταιριστικής δράσης «νέας γενιάς»,

καινοτόμων συλλογικών τρόπων διαχείρισης αγροτικής παραγωγής, θερμοκοιτίδων συνεργατισμού κλπ.

3. Θέσπιση ειδικών πολιτικών και παροχής κινήτρων προς τις επιχειρήσεις σύμφωνα με τις προτάσεις των Επιμελητηρίων της ΑΜ-Θ - Ειδικά και αυξημένα κίνητρα στις επιχειρήσεις που ιδρύονται και λειτουργούν σε παραμεθόριες περιοχές (φορολογικά κίνητρα, αυξημένη ενίσχυση νέων θέσεων εργασίας, επιδότηση μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους, μεταφορικό ισοδύναμο κλπ).
4. Υποστήριξη των επιχειρήσεων μέσω της θεσμοθέτησης του Τοπικού Συμφώνου Προώθησης της Επιχειρηματικότητας, που θα έχει ως αντικείμενο την προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας και δυνητικούς εταίρους τον Δήμο, το Επιμελητήριο και τους Συλλογικούς φορείς των επιχειρήσεων της περιοχής, το Εργατικό Κέντρο, μεγάλες επιχειρήσεις του ιδιωτικού και του κοινωνικού τομέα της οικονομίας.
5. Διασύνδεση των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΠΘ και ΔΙΠΑΕ) με τη παραγωγή, τη περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη.
6. Λήψη μέτρων για την ενίσχυση των παραμεθόριων περιοχών που πλήττονται ιδιαίτερα λόγω μετακινήσεων επιχειρήσεων και καταναλωτών σε γειτονικές χώρες.

7.2 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΘΕΣΜΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

1. Αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών στο πλαίσιο της διοικητικής και λειτουργικής μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, με στόχο την εσωτερική αναδιοργάνωση των ΟΤΑ, τη συστημική συνεργασία τους με τα άλλα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης και τη βελτίωση των υπηρεσιών στους πολίτες.
2. Δημιουργία έξυπνων και βιώσιμων πόλεων. Ψηφιακός μετασχηματισμός των Δήμων μέσα από συγκεκριμένα βήματα (πλατφόρμες καταγραφής αιτημάτων, συστήματα «έξυπνης» διαχείρισης μιας σειράς λειτουργιών όπως στάθμευσης, δημοτικών στόλων οχημάτων, λαϊκών αγορών, πλατφόρμες διαβούλευσης πολιτών, εκπαίδευσης και κατάρτισης υπαλλήλων και αιρετών, εισαγωγή ρομποτικής στα σχολεία, αναβάθμιση ψηφιακών σχολικών υποδομών, συστήματα ευφυών μεταφορών, κλπ.).
3. Πόλεις της ΠΑΜ-Θ - Αξιοποιώντας τα περιφερειακά πλεονεκτήματα, για την προσέλκυση ποιοτικών επενδύσεων. (Ανάπτυξη Λιμένων και Μαρινών. Ενίσχυση ιαματικού τουρισμού. Αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας. Ανάπτυξη θεματικών πάρκων κι ενίσχυση ειδικού θεματικού τουρισμού.).
4. Ενίσχυση προσλήψεων στους φορείς της γενικής κυβέρνησης στην ΑΜ-Θ.
5. Ενισχυμένη μοριοδότηση εντοπιότητας στις προσλήψεις φορέων της γενικής κυβέρνησης στην ΑΜ-Θ. Επιπλέον ενίσχυση σε παραμεθόριες και νησιωτικές περιοχές της ΑΜ-Θ.

6. Εξαίρεση μετακίνησης προσωπικού από φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τις διαδικασίες κινητικότητας.
7. Ανάπτυξη μιας ισχυρής επιστημονικής βάσης (Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα) που θα στηρίξει βασικούς οικονομικούς τομείς προκειμένου να γίνουν ανταγωνιστικοί και να προσελκύσουν υψηλής ποιότητας ανθρώπινους πόρους στην περιοχή.
8. Ενίσχυση της συνεργασίας επιχειρήσεων – Πανεπιστημίων – Ερευνητικών Κέντρων στην Ανατολική Μακεδονία-Θράκη, αξιοποιώντας καλύτερα τα διαθέσιμα κονδύλια για βιομηχανική έρευνα και καινοτομία.
9. Εφαρμογή διατομεακών πολιτικών ενίσχυσης του τοπικού πληθυσμού και ειδικότερα της οικογένειας (οικονομικές ενισχύσεις και ελαφρύνσεις, φορολογικά και ασφαλιστικά κίνητρα, απρόσκοπτη πρόσβαση σε βρεφονηπιακούς σταθμούς και σε δομές εκπαίδευσης, δράσεις υγιούς γήρανσης, ειδικά μέτρα ενίσχυσης της απασχόλησης κλπ) για την στήριξή του και την αντιμετώπιση του έντονου δημογραφικού προβλήματος στην ΑΜ-Θ.